

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Marszałek Senatu

Druk nr 1968
Warszawa, 13 stycznia 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

zgodnie z art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjętą przez Senat na 35. posiedzeniu w dniu 12 stycznia 2022 r. uchwałą w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

- o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. wraz z projektem tej ustawy.**

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senatora Jana Filipa Libickiego do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem
(-) Tomasz Grodzki

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 12 stycznia 2022 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych
uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej
ustalanej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.

Jednocześnie upoważnia pana senatora Jana Filipa Libickiego do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.

Art. 1. W ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1631) w art. 1 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Przepisy ustawy stosuje się także do poszkodowanych z tytułu szkód, o których mowa w ust. 1, powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku, gdy zobowiązany do zaspokajania ich roszczeń na podstawie umowy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1, był krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego, i posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

1b. Przepisy ustawy stosuje się także do poszkodowanych z tytułu szkód, o których mowa w ust. 1, powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku, gdy krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń prowadzący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego, i posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej był zobowiązany do zaspokajania ich roszczeń na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej przed dniem 1 stycznia 2004 r., jeżeli obowiązek posiadania tego ubezpieczenia wynikał z przepisów państwa, w którym powstała szkoda.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy

Projekt ustawy stanowi realizację wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich do Marszałka Senatu z dnia 15 maja 2020 r., dotyczącego problemu wyczerpywania sum gwarancyjnych w przypadku obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r., określa szczególne uprawnienia osób poszkodowanych, w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej w umowach ubezpieczenia, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej, oraz ustalonej w umowach ubezpieczenia, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zawartych przed dniem 1 stycznia 2006 r., jednak wyłącznie z tytułu szkód powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym kontekście Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił uwagę na nieuregulowaną sytuację osób poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium naszego kraju.

Tytułem przykładu wskazał, że do jego Biura wpłynęła skarga obywatela polskiego, który ucierpiał w wypadku komunikacyjnym spowodowanym także przez obywatela polskiego, objętego polskim ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny odmówił jednak przyznania renty na zasadach określonych w ustawie o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych. Jako uzasadnienie Fundusz wskazał, że ww. ustawa dotyczy wyłącznie osób poszkodowanych z tytułu szkód powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. A skoro w tej sprawie szkoda powstała poza terytorium Polski, to przypadek ten nie podlega pod jej regulację.

Nie ma żadnych przesłanek uzasadniających wykluczenie grupy poszkodowanych w wypadkach, do których doszło za granicą, spod działania przepisów ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych. Miejsce powstania szkody nie powinno przesądzać o braku możliwości ubiegania się o rentę szczególną.

W projekcie zaproponowano, aby przepisy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r., stosowało się także do poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku, gdy ubezpieczyciel był zobowiązany do zaspokajania ich roszczeń na podstawie

- umowy ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (dodawany ust. 1a),
- umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej przed dniem 1 stycznia 2004 r., jeżeli obowiązek posiadania tego ubezpieczenia wynikał z przepisów państwa, w którym powstała szkoda (dodawany ust. 1b).

Przypadek opisany w ust. 1b obejmuje zdarzenia mające miejsce w stanie prawnym, w którym polskie ubezpieczenie OC nie było jeszcze honorowane za granicą, w związku z czym państwa wjazdu wymagały od obywateli polskich zawarcia dodatkowej umowy.

2. Skutki i wyniki konsultacji

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe oraz wyniki konsultacji zostały przedstawione w ocenie skutków regulacji. Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi zostały zamieszczone na senackiej stronie internetowej.

3. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

<p>Tytuł projektu: <i>ustawa o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.</i></p>	<p>Data sporządzenia: 13 stycznia 2022 r.</p>
<p>Przedstawiciel wnioskodawcy: senator Jan Filip Libicki</p>	<p>Źródło: RPO</p>
<p>Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym: Maciej Telec, główny legislator, tel. 22 694 9302 <u>w zakresie OSR:</u> Katarzyna Majewska, główny ekspert, tel. 22 694 9259</p>	<p>Nr druku: 488, 488 S, 488 X</p>

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Problem wyczerpywania sum gwarancyjnych dotyczy głównie poszkodowanych, którzy ulegli poważnym wypadkom w latach 90-tych, kiedy suma gwarancyjna wynosiła przed denominacją 7,2 mld zł (do 1995 r.), a następnie 600 tys. ecu (w okresie od 1995 r. do 2003 r.). W związku z tym, że w wyniku wypadku u poszkodowanych często dochodziło do trwałej utraty zdrowia, otrzymywali oni świadczenia o charakterze ciągłym (np. renty), co przy niskich wysokościach sum gwarancyjnych w przeszłości prowadziło do ich wyczerpania.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.* umożliwiła zaspokajanie przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (UFG) roszczeń za szkody osobowe z tytułu umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz ubezpieczenia OC rolników w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej – do wysokości obecnie obowiązującej sumy gwarancyjnej.

W praktyce okazało się jednak, że nie wszyscy poszkodowani, których dotknął problem wyczerpania sum gwarancyjnych, mogą skorzystać z powyższej regulacji, gdyż jej postanowienia dotyczą **wyłącznie szkód powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**.

Przykładem jest skarga, która wpłynęła do Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) od obywatela polskiego, który ucierpiał w wypadku komunikacyjnym za granicą spowodowanym także przez obywatela polskiego, objętego polskim ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej. UFG odmówił jednak przyznania poszkodowanemu renty na zasadach określonych w ww. ustawie, uzasadniając swoje stanowisko tym, że ustawa dotyczy wyłącznie osób poszkodowanych z tytułu szkód powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a skoro w tej sprawie szkoda powstała poza terytorium Polski, to przypadek ten nie jest objęty ustawą *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.*

W tym kontekście RPO zwrócił się do Senatu RP o podjęcie inicjatywy legislacyjnej, mającej na celu uregulowanie sytuacji osób poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium naszego kraju. Zdaniem RPO miejsce powstania szkody nie powinno przesądzać o braku możliwości ubiegania się o rentę szczególną. Nie ma bowiem żadnych przesłanek uzasadniających wykluczenie grupy poszkodowanych w wypadkach, do których doszło za granicą, spod działania przepisów ustawy *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.*, a tym samym istniejące różnicowanie w zakresie ochrony osób, w przypadku których wystąpił problem wyczerpania sum gwarancyjnych, w opinii RPO, stoi w sprzeczności z konstytucyjną zasadą równości, zagwarantowaną w art. 32 ust. 1 *Konstytucji RP*.

Ponadto Rzecznik wskazał, że do dnia 13 marca 2020 r. do UFG wpłynęły 24 roszczenia o wypłatę renty szczególnej, z których **4 dotyczyły szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomendowanym rozwiązaniem jest dokonanie nowelizacji ustawy *o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r.*, w taki sposób, aby jej zakres obejmował także poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy krajowy zakład ubezpieczeń lub zagraniczny zakład ubezpieczeń prowadzący działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego, i posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej był zobowiązany do zaspokajania ich roszczeń na podstawie:

- umowy ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych

(dodawany ust. 1a),

- umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej przed dniem 1 stycznia 2004 r., jeżeli obowiązek posiadania tego ubezpieczenia wynikał z przepisów państwa, w którym powstała szkoda (dodawany ust. 1b).

Oczekiwanym efektem regulacji będzie zrównanie sytuacji osób poszkodowanych, w przypadku których wystąpił problem wyczerpania się sum gwarancyjnych, bez względu na to czy szkoda miała miejsce w kraju czy za granicą, przy czym objęcie zakresem podmiotowym projektowanej ustawy osób, o których mowa w dodawanym ust. 1b, ma na celu uniknięcie dalszych różnicowań w kategorii podmiotów poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych za granicą w sytuacji, gdy zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych nie tyle było wykonaniem obowiązku ustanowionego przez przepisy polskie, co czyniło zadość obowiązkowi wynikającemu z prawa właściwego dla miejsca, gdzie powstała szkoda.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ze względu na specyfikę problemu porównanie międzynarodowe jest niecelowe.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Poszkodowani, w przypadku których nastąpiło wyczerpanie sumy gwarancyjnej w ubezpieczeniach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i ubezpieczeniach OC rolników, a szkoda miała miejsce za granicą	22 osoby ¹	Informacje pozyskane z zakładów ubezpieczeniowych przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	Możliwość dalszego zaspokajania roszczeń poszkodowanego po wyczerpaniu sumy gwarancyjnej.
Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	1 podmiot		Dodatkowe obciążenie Funduszu w związku z zaspokajaniem roszczeń poszkodowanych w wypadkach, do których doszło za granicą, w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt ustawy w dniu 20 października 2021 r. został przesłany do zaopiniowania Ministrowi Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, Komisji Nadzoru Finansowego, Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Finansowemu, Aviva Towarzystwu Ubezpieczeń Ogólnych S.A., GENERALI Towarzystwu Ubezpieczeń S.A., Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń S.A., Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji WARTA S.A., Polskiej Izbie Ubezpieczeń, Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Business Centre Club, Konfederacji Lewiatan, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Termin nadsyłania opinii ustalono na dzień 9 listopada 2021 r.

Minister Finansów wskazał, że proponowane rozwiązanie wymaga oszacowania skutków finansowych, którego może dokonać Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Przypisanie Funduszowi nowego zadania będzie bowiem wiązało się z dodatkowym obciążeniem finansowym Funduszu, co z kolei będzie obowiązywało Fundusz do utworzenia stosownej rezerwy.

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (UFG) wyraził gotowość do podjęcia się realizacji obowiązków wynikających z proponowanych zmian legislacyjnych. UFG zaznaczył, że likwidacja szkód i wypłata świadczeń w przypadku zdarzeń, do których doszło poza terytorium RP należy do kompetencji Polskiego Biura Ubezpieczeń Komunikacyjnych, korzystającego

¹ Wskazana liczba poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie obejmuje przypadków, gdy zakład ubezpieczeń był zobowiązany do zaspokajania roszczeń na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej przed dniem 1 stycznia 2004 r., jeżeli obowiązek posiadania tego ubezpieczenia wynikał z przepisów państwa, w którym powstała szkoda.

w tym zakresie ze struktur międzynarodowych. Wobec powyższego, dodanie Funduszowi nowego zadania będzie wiązać się z dodatkowymi obciążeniami i koniecznością podjęcia działań istotnie odmiennych niż dotychczasowe (m.in. weryfikacji sum gwarancyjnych w dacie poszczególnych zdarzeń w poszczególnych krajach, obsługi rent szczególnych z tytułu szkód poza terytorium RP poza systemem Zielonej Karty czy Systemem IV Dyrektywy, utworzenia rezerw i utrzymania aktywów w innych walutach niż waluta polska lub uwzględnienia ryzyka kursowego, oszacowania kosztów prowadzonych poza granicami Polski: ekspertyz, weryfikacji zasadności roszczeń, postępowań sądowych) i utworzenia rezerwy z tego tytułu już w momencie wejścia w życie projektowanych zmian.

Ponadto zdaniem UFG proponowany termin *vacatio legis* jest zbyt krótki. W związku z tym, że niezbędna będzie nowelizacja rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz sprawozdań z działalności UFG, termin *vacatio legis* powinien wynosić nie mniej niż 3 miesiące, a optymalnie 6 miesięcy.

Uzupełniając przedstawione powyżej uwagi, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny poinformował, że po uzyskaniu z zakładów ubezpieczeniowych danych dotyczących wypłat dodatkowych rent szczególnych, które mogą zostać zgłoszone do obsługi UFG, wysokość rezerwy, którą trzeba będzie utworzyć w związku z wejściem w życie projektowanej ustawy, należy szacować na kwotę około **17 mln zł**.

Zdaniem **Komisji Nadzoru Finansowego (KNF)** proponowana zmiana legislacyjna przewiduje rozwiązanie społecznie oczekiwane. Niemniej należy mieć na uwadze wątpliwości przedstawione w pisemnej opinii KNF, odnoszące się do braku spójności proponowanych zmian z rozwiązaniami systemowymi przyjętymi w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, w szczególności dotyczącymi sposobu ustalania zakresu odpowiedzialności z umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartych z zakładami prowadzącymi działalność na terenie RP oraz zadań Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego określonych w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Komisja Nadzoru Finansowego zauważyła ponadto, że zwiększenie zakresu odpowiedzialności UFG wymaga zapewnienia tej instytucji odpowiednich środków i nie powinno prowadzić do zagrożenia zdolności do jego funkcjonowania. Niezbędna jest więc ocena skali potencjalnych nowych obciążeń wynikających z proponowanych regulacji. KNF zastrzegła przy tym, że nie dysponuje odpowiednimi danymi, gdyż standardowa sprawozdawczość zakładów ubezpieczeń nie obejmuje tak specyficznych informacji, jak dane o wyczerpywaniu się sum gwarancyjnych w ubezpieczeniach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto zagraniczne zakłady ubezpieczeń działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie podlegają obowiązkowi przedkładania sprawozdań oraz przysyłania danych do KNF. Komisja Nadzoru Finansowego stwierdziła, że instytucją, która dysponuje niezbędnymi w tym zakresie danymi, jest zapewne sam UFG, który dokonuje na bazie danych udostępnionych przez zakłady ubezpieczeń oszacowania swoich rezerw techniczno-ubezpieczeniowych z tytułu tzw. rent szczególnych według zakresu odpowiedzialności ocenianego na podstawie aktualnych regulacji. Do UFG mogą być też kierowane wnioski o dalszą wypłatę świadczeń rentowych w przypadkach analogicznych, jak przywołany przez RPO, a więc ze zdarzeń, które miały miejsce poza terytorium RP.

Polska Izba Ubezpieczeń nie wniosła uwag do projektu. Jednocześnie Izba zwróciła uwagę, że jest to kolejna regulacja, która rozszerza odpowiedzialność zakładów ubezpieczeniowych za zdarzenia z przeszłości, które nie były uwzględnione w taryfach i składkach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i będą musiały zostać pokryte z bieżących składek obecnych kierowców.

Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (PBUK) pozytywnie odniosło się do podjętej przez Senat RP inicjatywy ustawodawczej. Zdaniem PBUK ustawa o charakterze specjalnym, której celem jest zabezpieczenie uzasadnionych interesów osób zagrożonych utratą świadczeń rentowych i obciążająca ubezpieczycieli kosztami ryzyk nieubezpieczonych, powinna uwzględniać pomocniczy (subsydiarny) charakter świadczeń szczególnych. W opinii PBUK, ze względu na to, że obecnie nie jest znana ewentualna liczba poszkodowanych oraz wysokość potencjalnych świadczeń, przewidziany w projekcie termin *vacatio legis* jest za krótki. Ponadto do PBUK jak do tej pory nie wpłynęły żadne zgłoszenia związane z koniecznością wypłat świadczeń będących przedmiotem nowelizowanej ustawy.

Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. nie wniosło uwag do projektowanej ustawy. Zaznaczyło jednak, że proponowana regulacja rozszerza odpowiedzialność zakładów ubezpieczeniowych na zdarzenia z przeszłości, które nie były uwzględnione w taryfach i składkach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i muszą zostać pokryte z bieżących składek obecnych kierowców.

W opinii **Rzecznika Finansowego** rozszerzenie zakresu ustawy jest warte rozważenia, z tym że należy pamiętać o

	Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	-17,0	0	0	0	0	0	-17,0
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projektowana regulacja będzie miała <u>pozytywny wpływ na poszkodowanych w wypadkach za granicą</u>, którym zaprzestano wypłaty świadczeń ze względu na wyczerpanie sumy gwarancyjnej.</p> <p>W związku z tym, że regulacja rozszerza odpowiedzialność zakładów ubezpieczeniowych na zdarzenia z przeszłości, które nie były uwzględnione w taryfach i składkach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, dodatkowe roszczenia będą musiały zostać pokryte z bieżących składek obecnych kierowców, co spowoduje <u>wzrost cen obowiązkowych ubezpieczeń OC</u> posiadaczy pojazdów mechanicznych i rolników. Zatem projektowane przepisy będą miały również wpływ na obywateli i gospodarstwa domowe, a także sektor przedsiębiorstw, w tym mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, w zakresie ewentualnego wzrostu cen ubezpieczeń OC. Można jednak przypuszczać, że wzrost ceny pojedynczego ubezpieczenia będzie nieznaczny².</p> <p>Ponadto dodanie Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu nowego zadania spowoduje dodatkowe jego obciążenia, związane m.in. z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • weryfikacją sum gwarancyjnych w dacie poszczególnych zdarzeń w poszczególnych krajach, • obsługą rent szczególnych z tytułu szkód poza terytorium RP poza systemem Zielonej Karty czy Systemem IV Dyrektywy, • utworzeniem rezerw i utrzymaniem aktywów w innych walutach niż waluta polska lub uwzględnieniem ryzyka kursowego, • oszacowaniem kosztów prowadzonych poza granicami Polski: ekspertyz, weryfikacji zasadności roszczeń, postępowań sądowych, <p>oraz będzie wiązać się z koniecznością <u>utworzenia odpowiednich rezerw z tego tytułu</u>.</p> <p>Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, po uzyskaniu z zakładów ubezpieczeniowych danych dotyczących wypłat dodatkowych rent szczególnych, które mogą zostać zgłoszone do obsługi przez UFG, oszacował wysokość rezerwy, którą trzeba będzie utworzyć w związku z wejściem w życie projektowanej ustawy, na kwotę około 17 mln zł³.</p> <p>Ponadto na prośbę Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny przedstawił następujące informacje dodatkowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • towarzystwa ubezpieczeń przesłały informacje dotyczące 22 poszkodowanych, których dotyczyć będą projektowane przepisy⁴, • średnia, miesięczna wypłata dla jednego poszkodowanego wynosi 3 354 zł, • średni czas trwania płatności wynosi 24 lata, • bezpośrednie koszty obsługi rent wyniosą około 2% rezerwy na wypłaty świadczeń, • zgodnie z przepisami Fundusz ujmuje w księgach koszty w tym roku, w którym powstały, niezależnie od terminu ich zapłaty – oznacza to, że rezerwa zostanie zaksięgowana jednorazowo w momencie wejścia w życie przedmiotowych zmian. 							

² W 2020 r. zawartych zostało ponad 26 mln umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (według danych Polskiej Izby Ubezpieczeń, „Ubezpieczenia w liczbach 2020”), zatem wysokość dodatkowej rezerwy koniecznej do utworzenia po stronie UFG, oszacowana na 17 mln zł, w przeliczeniu na 1 umowę OC posiadacza pojazdu mechanicznego wyniesie około 0,65 zł.

^{3,4} Szacunki nie obejmują przypadków poszkodowanych z tytułu szkód powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy zakład ubezpieczeń był zobowiązany do zaspokajania roszczeń na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej przed dniem 1 stycznia 2004 r., jeżeli obowiązek posiadania tego ubezpieczenia wynikał z przepisów państwa, w którym powstała szkoda.

Biorąc pod uwagę skalę całego problemu wyczerpywania sum gwarancyjnych w przypadku roszczeń za szkody osobowe z tytułu umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych – zarówno powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (około 290 przypadków), jak i powstałe za granicą, w sytuacji gdy obowiązek zaspokajania roszczeń wynikał z umowy ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych (około 22 przypadków), liczba pozostałych przypadków objętych projektem ustawy oraz jej wpływ na wysokość rezerwy koniecznej do utworzenia po stronie UFG prawdopodobnie będą marginalne.

Dla porównania na etapie prac nad ustawą o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r., na podstawie danych z zakładów ubezpieczeniowych pozyskanych w 2016 r. przez Komisję Nadzoru Finansowego, oszacowano, że z rozwiązań zawartych w tej ustawie skorzysta 66 poszkodowanych, w przypadku których zaprzestano wypłat świadczeń w związku z wyczerpaniem sumy gwarancyjnej oraz 220 poszkodowanych zagrożonych wyczerpaniem sumy gwarancyjnej w najbliższej przyszłości. Wówczas łączną skapitalizowaną wartość rent oszacowano odpowiednio na około **74 mln zł** w przypadku rent, dla których zaprzestano wypłat i **395 mln zł** dla rent, dla których przewidywano zaprzestanie wypłat (średnia wartość świadczenia wynosiła odpowiednio 3 911 zł i 4 253 zł, zaś średni okres wypłaty świadczenia związany z przeciętną dalszą długością trwania życia poszkodowanego odpowiednio – 24 oraz 29 lat).

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

9. Wpływ na rynek pracy.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu | Brak wpływu.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów powinna zostać przeprowadzona po upływie 5 lat od uchwalenia ustawy w zakresie liczby oraz wysokości wypłacanych świadczeń.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Brak.

Warszawa, 19 stycznia 2022 r.

BAS-WAPEiM-77/22

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS.1120.25.2022

Data wpływu 20.01.2022

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (przedstawiciel wnioskodawców: senator Jan Filip Libicki)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2021 r. poz. 483, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zmierza do zmiany ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (Dz. U. poz. 1631; dalej: ustawa). Dodawane do ustawy, w art. 1, ust. 1a i 1b, mają umożliwić osobom ubezpieczonym dochodzenie roszczeń wynikających ze szkód poniesionych poza terenem RP, zaspokajanych z obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej (OC) posiadaczy pojazdów mechanicznych, w przypadku wyczerpania sum gwarancyjnych. W obecnym stanie prawnym, w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, uprawnienie do zaspokojenia roszczeń przysługuje poszkodowanym wyłącznie w przypadku szkód powstałych na terenie RP. Stan ten ma zmienić opiniowany projekt ustawy, który został opracowany w reakcji na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Marszałka Sejmu z dnia 15 maja 2020 r. dotyczące problemu wyczerpywania sum gwarancyjnych w przypadku obowiązkowych ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z tytułu szkód powstałych poza terenem RP.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem
Prawo Unii Europejskiej nie obejmuje przedmiotu projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot senackiego projektu ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Justyna Łacny

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Sobolewski

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 19 stycznia 2022 r.

BAS-WAPEiM-78/22

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1120. 25. 2022 (2)

Data wpływu 20. 01. 2022

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (przedstawiciel wnioskodawców: senator Jan Filip Libicki) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt zmierza do zmiany ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. (Dz. U. poz. 1631; dalej: ustawa). Dodawane do ustawy, w art. 1, ust. 1a i 1b, mają umożliwić osobom ubezpieczonym dochodzenie roszczeń wynikających ze szkód poniesionych poza terenem RP, zaspokajanych z obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej (OC) posiadaczy pojazdów mechanicznych, w przypadku wyczerpania sum gwarancyjnych. W obecnym stanie prawnym, w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, uprawnienie do zaspokojenia roszczeń przysługuje poszkodowanym wyłącznie w przypadku szkód powstałych na terenie RP. Stan ten ma zmienić opiniowany projekt ustawy, który został opracowany w reakcji na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Marszałka Sejmu z dnia 15 maja 2020 r. dotyczące problemu wyczerpywania sum gwarancyjnych w przypadku obowiązkowych ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z tytułu szkód powstałych poza terenem RP.

Projekt ustawy **nie jest objęty** przepisami prawa UE

Senacki projekt ustawy o szczególnych uprawnieniach osób poszkodowanych w przypadku wyczerpania sumy gwarancyjnej ustalonej na

podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2006 r. **nie jest** projektem ustawy wykonującej prawo UE.

Autor:

Justyna Łacny
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski